

Turvallisuuslautakunta

Kokousaika 15.11.2023 klo 16:00 - 17:45

Kokouspaikka Gradia Viitaniemi, Auditorio, F-rakennus, Wilhelm Schildtinkatu 2, Jyväskylä

Jäsenet

- Rajala Sanna	pj	- Ruotsalainen Seppo	varajäsen
x Kolula Marko	vpj	Mäki Tapani	varajäsen
x Blom Jari, poistui klo 16.42	jäsen	Järvenpää Elisa	varajäsen
- Halttunen Jari	jäsen	x Vimpari Juha, poistui klo 17.35	varajäsen
x Hirsiaho Nina	jäsen	Havukainen Anniina	varajäsen
x Hokkanen Harri	jäsen	Kallio Mikko	varajäsen
- Huikko Pekka	jäsen	- Suonperä Juha Piispanen	varajäsen
x Jänntti Leena	jäsen	Sallamari	varajäsen
x Tuominen Marke	jäsen	Koskinen Markos	varajäsen
- Tuominen Sami	jäsen	x Manninen Mari	varajäsen
- Saari Kirsi	jäsen	x Murtomäki Elisa	varajäsen
- Simonen-Jokinen Terhi	jäsen	x Saraste Karoliina	varajäsen
x Vainikainen Ira	jäsen	Kangas Riitta	varajäsen

Muut läsnäolijat

x Oksanen Simo	esittelijä, riskienhallintajohtaja
x Saarelainen Seija	sihteeri, hallintopalvelupäällikkö
- Aula Maria Kaisa	aluehallituksen puheenjohtaja
- Tollet Jan	hyvinvointialuejohtaja
- Kiiskinen Kari	aluehallituksen edustaja
- Miettinen Heikki	professiojohtaja, johtajaylilääkäri
- Lundgren-Laine Heljä	professiojohtaja, johtajaylihoitaja
- Kojo Raija	professiojohtaja, sosiaalityön johtaja
x Peränen Nina § 68, poistui klo16.25	palvelujohtaja
x Jousmäki Heidi	hallintosihteeri

Pöytäkirjan allekirjoitus
ja varmennusMarko Kolula
puheenjohtajaSeija Saarelainen
pöytäkirjanpitäjäHarri Hokkanen
pöytäkirjantarkastusNina Hirsiaho
pöytäkirjantarkastus

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 20.11.2023, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla hyvaks.fi 22.11.2023.

Kokousaika 15.11.2023 klo 16:00 - 15.11.2023 17:45

Kokouspaikka Gradia Viitaniemi, Auditorio, F-rakennus, Wilhelm Schildtinkatu 2, Jyväskylä

Käsitellyt asiat

65 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
66 § Pöytäkirjan tarkastus	2
67 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
68 § Ajankohtaiset asiat	4
69 § Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen esittely	5
70 § Muut asiat	15
Muutoksenhakuohjeet	16

Turvallisuuslautakunta

§ 65

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti lautakunnan jäsenille 10.11.2023.

Riskienhallinta- johtajan ehdotus

Turvallisuuslautakunta toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Turvallisuuslautakunta

§ 66

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

**Riskienhallinta-
johtajan ehdotus**

Turvallisuuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Jari Blomin ja Nina Hirsiahon.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Harri Hokkanen ja Nina Hirsiaho.

Turvallisuuslautakunta

§ 67

Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

**Riskienhallinta-
johtajan ehdotus**

Turvallisuuslautakunta hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Turvallisuuslautakunta

§ 68 **Ajankohtaiset asiat**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/800/00.01.02/2023

Turvallisuuslautakunta 15.11.2023 § 68

Valmistelija(t) Simo Oksanen, p. 040 5521263

Selostus asiasta *1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden ohjelman painopisteet*

Tutustutaan Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian toimeenpanoon sisältyvään ohjelmakokonaisuuteen. Painopisteitä esittelee palvelujohtaja Nina Peränen.

2. Johtamisjärjestelmän ja -rakenteen kokonaisarviointi sekä palveluverkkotyön käynnistäminen

Aluehallitus on käsitellyt kokouksessaan 7.11.2023 kahden merkittävän vuoden 2024 aikana toteutettavan arviointiprojektin käynnistämistä: Sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyö (§ 340) ja johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen kokonaisarviointi (§ 341) ovat merkittäviä askelia hyvinvointialueen kokonaisuuden uudistamisessa.

Turvallisuuslautakunta käy seminaariesityksen pohjalta keskustelua aiheesta.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 18

Riskienhallintajohtajan ehdotus Turvallisuuslautakunta merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Asian kokouskäsittely:

Palvelujohtaja Nina Peränen esitteli kokouksessa asiakohdan 1 tästä pykälästä klo 16:09 -16:25

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Turvallisuuslautakunta

§ 69 Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen esittely

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2854/02.02.00/2023**Aiempi käsittely:**

Aluehallitus 31.10.2023 § 321

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985

Selostus asiasta Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvion valmistelu on käynnissä. Aluehallitus antoi vuoden 2024 talousarvion valmistelun suunnitteluohjeet kokouksessaan 6.6.2023 ja talousarvion valmistelun tilannetta käsiteltiin aluehallituksen iltakoulussa 12.9.2023 ja 10.10.2023. Alustavasti suunniteltujen tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja talouden sopeuttamistoimenpiteiden vaikutusten arvioinnista sekä strategisista tavoitteista ja niiden mittareista pyydettiin ja saatiin hyvinvointialueen toimielimiltä lausunnot. Saadut lausunnot on huomioitu hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen valmistelussa.

Hyvinvointialueen vuoden 2023 talous on jäämässä alijäämäiseksi ja rahoitusvaje jatkuu vuonna 2024. Tämänhetkinen arvio hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämästä on noin 94 miljoonaa euroa. Keskeisin syy syntyvään alijäämään on nykyisessä rahoitusmallissa, joka ei riittävästi huomioi vuoden vaihteessa hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle siirtyneen toiminnan tosiasiallista kustannustasoa eikä jo vuoden 2023 aikana tapahtunutta nopeaa kustannustason nousua. Rahoitusmallista johtuva rahoituksen vaje on yli 80 M€. Kustannustason nousun taustalla ovat valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan palkkaratkaisu, ostopalveluiden hintojen, tilavuokrien sekä korkojen nousu ja inflaatio.

Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on jälkijättöinen. Vuoden 2023 rahoitus on pohjana vuoden 2024 rahoituksen laskennassa, joten vastaava vaje on myös vuoden 2024 rahoituksessa. Kustannusten nousua vastaava tarkistus tehdään ensimmäisen kerran vasta vuoden 2025 rahoitukseen, siihen saakka rahoituksen taso on alimitoitettu suhteessa lakisääteisten palveluiden todellisiin kustannuksiin.

Hyvinvointialueiden toimintaa haastaa lainsäädännöllisten velvoitteiden ja rahoituksen riittävyyden epätasapaino. Hyvinvointialueen tulee huolehtia

Turvallisuuslautakunta

lakisääteisistä palveluista ja perusoikeuksista samaan aikaan kun rahoitusjärjestelmä on alimitoitettu, toimintaa vaikeuttaa mittava henkilöstöpula ja ikääntyvän väestön myötä palvelutarve kasvaa. Myös talouden toimintaympäristö jatkuu epävakana: maailmantilanne, inflaatio ja korot ja edelleen jatkuvat työvoiman saatavuuden haasteet tuovat epävarmuutta talouden näkymään.

Aluehallituksen kesäkuussa antamassa talousarvion suunnitteluohjeessa vuoden 2024 tulostavoite oli +5 M€. Talouden tilannekuva on oleellisesti muuttunut kesäkuuseen tilanteen verrattuna. Lainsäädäntö ja sitovat sopimukset huomioiden ei ole realistista päästä ylijäämäiseen tulokseen kansalaisten perusoikeudet turvaten vielä vuonna 2024 johtuen siitä, että rahoituksen tarkistus suhteessa todellisiin kustannuksiin tehdään vasta vuodelle 2025.

Hyvinvointialue pyrkii vastaamaan talouden tasapainottamiseen toimenpidekokonaisuudella, joka koostuu seuraavista toimenpiteistä:

1. Aluevaltuuston toukokuussa 2023 hyväksymän tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet
2. Vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä suunnitellut muut talouden tasapainottamistoimenpiteet vuosille 2024-2026
3. Hyvinvointialueen yleiset toimenpiteet ja välittömästi toteutettavat lyhyen aikavälin säästö-/sopeuttamistoimenpiteet
4. Edunvalvonta hyvinvointialueiden rahoitusmalliin ja lainsäädännön velvoitteisiin vaikuttamiseksi

Tilannekuva on samankaltainen myös muilla hyvinvointialueilla. Kaikki hyvinvointialueet arvioivat vuoden 2023 tuloksen olevan alijäämäinen ja tulosennusteet ovat pääosin heikentyneet keväästä. Useat alueet ovat ilmoittaneet toteuttavansa talouden sopeutusohjelmia tai yhteistoimintamenettelyjä talouden tasapainottamiseksi. Pääosa hyvinvointialueista aikoo laatia myös vuodelle 2024 alijäämäisen talousarvion.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa on valmisteltu aluehallituksen kesäkuussa antaman talousarvion laadintaohjeen mukaisesti. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen 1. kesäkuuta hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista vuodelle 2024. Keski-Suomen hyvinvointialueen lainanottovaltuuden määrä on vuodelle 2024 nolla, joten esitettyjen investointien ja investointeja vastaavien sopimusten (uudet vuokrasopimukset, uudet leasing-sopimukset) rahoitus pitäisi pystyä osoittamaan tulorahoituksesta tai muista rahoituseristä.

Heikentyneestä talouden tilannekuvasta johtuen vuoden 2024 investointien tai investointeja vastaavien sopimusten rahoittaminen tulorahoituksesta tai muista rahoituseristä ei ole mahdollista suunnitellusti. Tästä syystä

Turvallisuuslautakunta

aluehallituksen 3.10.2023 päätöksen mukaisesti on käynnistetty prosessi hyvinvointialueen vuoden 2024 lainanottovaltuuden korottamiseksi. Valtioneuvosto voi päättää lainanottovaltuuden muuttamisesta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi eikä investoinnille ole muuta rahoitusta.

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys käsitellään ja julkaistaan aluehallituksen kokouksessa.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 72

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen.

Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että se käy 14.11.2023 lähetekeskustelun vuoden 2024 talousarviosta. Lisäksi aluehallitus esittää lautakunnille, että ne voivat halutessaan antaa lausunnot talousarvioesitykseen kokouksissaan 15.11.2023.

Asian käsittely kokouksessa:

Asian käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti (muutos *kursivoitu*):

Lisäksi aluehallitus esittää *toimielimille*, että ne voivat halutessaan antaa lausunnon talousarvioesitykseen 15.11.2023 *menessä*.

Päätös

Aluehallitus merkitsi tiedoksi hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen.

Aluehallitus päätti ehdottaa aluevaltuustolle, että se käy 14.11.2023 lähetekeskustelun vuoden 2024 talousarviosta. Lisäksi aluehallitus päätti esittää toimielimille, että ne voivat halutessaan antaa lausunnot talousarvioesitykseen 15.11.2023 mennessä.

Päätöksenteon jälkeen pidettiin kokoustauko klo 16.08-16.17.

Jani Kokko poistui kokouksesta tauon aikana.

Turvallisuuslautakunta 15.11.2023 § 69

Valmistelija(t)

Simo Oksanen, p. 040 5521263

Turvallisuuslautakunta

Selostus asiasta

Aluehallitus päätti kokouksessaan (31.10.2023 § 321), että toimielimille annetaan mahdollisuus esittää kannanottonsa hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen vuodelle 2024. Lausunnot tulisi toimittaa 15.11.2023 mennessä. Turvallisuuslautakunta esittää lausuntonaan seuraavat huomiot:

Toiminnan vakiinnuttaminen ja uudistaminen

Talousarvion vuodelle 2024 teemaksi esitetään "Toiminnan vakiinnuttamisen ja uudistumisen aikaa". Sekä toiminnan vakiinnuttamiselle että toisaalta uudistamiselle on kestävä perusteet. Keski-Suomen aiempi, 26:n erillisen organisaation toiminta- ja johtamiskulttuureiden, vakiintuneiden käytäntöjen, erilaisten palvelu- ja hoitopolkujen sekä resurssien erilaisten painotusten kokoaminen keskisuomalaisille yhdenvertaisia ja samalla laadukkaita palveluita tuottavaksi kokonaisuudeksi on kesken. Toiminnan yhdenmukaistaminen vuoden 2024 aikana on kunnianhimoinen tavoite, mikäli seuraavana vuonna on suunnitelman mukaisesti tarkoitus siirtyä uudistamisen aikaan.

Myös vuoden 2024 toiselle keskeiselle teemalle, uudistamiselle, on tunnistettavissa tarvetta. Sosiaali- ja terveydenhuollon, sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät vuoden 2022 lopussa hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksen periaattein, jolloin palvelut siirtyivät sellaisinaan. Konsernipalveluiden toimialan osalta liikkeen luovutuksen toteutus poikkeaa kahdesta muusta toimialasta, hallinnon ja tukipalveluiden kokonaisuus rakennettiin alusta alkaen nykyiseen muotoonsa. Alkuperäisenä tavoitteena hyvinvointialueella oli käynnistää organisaatorakenteen kehittämisohjelma jo keväällä 2023, mutta asukkaiden palveluiden saatavuuden ja laadun varmistamiseksi rakenteiden- sekä johtamisjärjestelmän arviointi siirrettiin myöhemmäksi.

Hyvinvointialueen toimintaa ja sen rakenteita tarkastellaan suunnitellusti vuoden 2024 aikana eri tavoin. Käynnistymässä ovat johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen kokonaisarviointin sekä palveluverkon tarkastelun projektit. Hyvinvointialueen rahoitusvajeesta johtuvat sopeutustoimenpiteet vaikuttanevat osaltaan edellä mainittuihin selvityksiin ja oletettavasti talouden sopeuttaminen edellyttää myös palvelutason ja myöntämiskriteereiden tarkastelua muutoinkin.

Turvallisuuslautakunta näkee tarpeelliseksi, että toiminnan vakiinnuttamisen ja etenkin uudistumisen toimenpiteet suunnitellaan ja aikataulutetaan huolellisesti. Vaikka etukäteen tiedostettiin historiallisen suuren hallinnon uudistuksen toteutuksen kestävä useita vuosia, on henkilöstön jaksamiseen ja etenkin palveluja käyttävien asukkaiden sietokykyyn syytä kiinnittää huomiota.

Talousarvion 2024 toimenpiteiden vaikutukset toimialoilla ja kokonaisuutena

Turvallisuuslautakunta

Konsernipalveluiden toimialalle suunnitellut sopeutustoimenpiteet ovat mm. toimintatapojen muuttamista, päällekkäisyyksien purkua, tuottavuustoimia ja rakenteellisia uudistuksia. Edellä mainitut toimenpiteet voivat järkevästi toteutettuna tuottaa paitsi säästöjä, myös parantaa toiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

Konsernipalveluiden tuki- ja asiantuntijapalveluiden resursseihin tehtäviin mahdollisiin sopeutuksiin tulisi suhtautua varauksella, osin kriittisesti. Palvelutuotannolle annettava asiantuntijapalvelu mahdollistaa palveluiden henkilöstön keskittymisen perustehtävänsä, tuottaa lisäarvoa henkilöstön osaamiselle ja työhyvinvoinnille ja ehkäisee tarpeettomien kustannusten syntyä.

Konsernipalveluiden johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen tarkastelu on kannatettava asia. Myös tiettyjen ostopalvelujen, kuten tietohallintoon liittyvien inhouse-järjestelyjen kautta hankittavien palvelujen uudelleenarviointi nähdään tarpeelliseksi.

Pelastustoimen toimialan toimintaa määrittävän järjestämisen linjauksen, palvelutasopäätöksen, valmistelussa pyrittiin huomioimaan ennakoivasti talouden realiteetit. Pelastustoimen tehtävät edustavat kokonaisuudessaan asukkaiden turvaksi tarkoitettua kriittistä palvelutoimintaa, jossa taloustilanteen mahdollisesti muuttuessaakin tulee sopeutustoimenpiteet arvioida perusteellisesti.

Positiivista pelastustoimen talous- ja toimintasuunnitelmassa ovat pelastusviranomaisen onnettomuuksien ehkäisytyöhön, ohjaukseen, neuvontaan, valvontatyöhön ja turvallisuusviestintään esitetyt panostukset. Turvallisuuslautakunnan palvelutasopäätöksen valmistelun yhteydessä tekemien havaintojen perusteella ennaltaehkäisevä, näkyvä toiminta, kuten asukkaiden kohtaaminen erilaisissa yhteyksissä voi vaikuttaa positiivisesti kokemukseen turvallisesta arjesta.

Sosiaali- ja terveystalouden toimialan osalta toiminnan kuvaukseen kirjattu havainto, ettei sote-uudistuksen potentiaalia ole vielä toiminnallisesti tai taloudellisesti kyetty hyödyntämään, vaikuttaa oikealta. Sillä perusteella taloussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet panostamisesta muutosjohtamiseen, palveluiden yhteensovittamiseen ja uudistamiseen ovat hyviä ja oikean suuntaisia.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen tulisi tähdätä nykyistä laajemmin palveluja yhteensovittamalla. Integraatiota tulisi laajentaa

Turvallisuuslautakunta

paitsi erilaisten palvelujen asiakas- ja potilaslähtöiseksi yhteistoiminnaksi, myös strategiselle tasolle. Esimerkiksi ikääntyneiden palveluiden tavoite laitospaikkojen vähentämiseksi ja kotona asumisen lisäämiseksi tulisi huomioida muidenkin soten vastualueiden toiminnassa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit 2024

Vuoden 2024 talousarvion kokonaisuuteen sisältyy erillinen asiakirja, Strategiset tavoitteet ja mittaristo. Tavoitteiden ja mittareiden koonti on kattava, 56 -sivuinen kokonaisuus. Laajasti eri toimielintasot, toimialat ja palvelukokonaisuudet huomioiva mittaristo mahdollistaa toiminnan yksityiskohtaisenkin tarkastelun. Laajuus aiheuttaa kuitenkin myös haasteita. Tavoitteiden ja mittareiden suuren määrän vuoksi niiden varsinaisen tehtävän, operatiivisen toiminnan ohjaamisen toteutuksessa voi tulla haasteita. Tavoitteiden ja niiden mittaamisen arviointi osavuositarkastusten, ja muiden toiminnan arvioinnin yhteyksissä edellyttää suurta panostusta valmisteluun. Myös ristiriitaisuuksien ja päällekkäisyyksien riskit kasvavat.

Turvallisuuslautakunta esittää tavoitteiden ja mittareiden paitsi laadullista, myös määrällistä tarkastelua osana vuoden 2025 talousarvion valmistelua.

Kokonaisuutena arvioiden hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvio näyttää asukkaiden turvallisuuskehyksen näkökulmasta haastavalta. Tämänhetkinen arvio vuodelta 2023 kertyvästä alijäämästä on noin 90 M€ ja vuoden 2024 talousarvio on valmisteltu noin 50 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuosien 2023 ja 2024 alijäämät aiheuttavat vuosille 2025 ja 2026 noin 60 miljoonan euron vuosittaisen sopeutustarpeen.

Huomioitavaa on, että edellä kuvatut merkittävät sopeutustarpeet ovat riittäviä vain, mikäli talous toteutuu jatkossa suunnitellusti. Mahdolliset uudet ylitykset kasvattavat sopeutustarvetta. Esimerkiksi ostopalveluihin on tavoitteena saada aikaan mittavia sopeutuksia vuoden 2026 loppuun mennessä. Tavoite vaikuttaa väestöltään ikääntyvässä ja palvelutarpeet kasvussa olevalle maakunnalle kunnianhimoiselta.

Kokonaisarvio

Turvallisuuslautakunta esittää kokonaisarvionaan, että esitetty vuoden 2024 talousarvio ja suunnitelma talouden sopeuttamisesta rahoitusta vastaavaksi on pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna merkittävä asukkaiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin mahdollistaja. Tarvittavat sopeutukset aiheuttavat asukkaissa aiheellisesti huolta ja pettymyksiä. Kuitenkin varojen yli elämisestä aiheutuvien äkillisten, hallitsemattomien leikkausten seuraukset olisivat vakavammat.

Turvallisuuslautakunta

Jälkijättöisen rahoitusmallin tai muiden mahdollisten lisärahoitusten tuomien helpotusten varaan ei kannata laskea, vaan suunnitella niiden vaikutuksia, mikäli lisärahoitusta saadaan.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 18

Riskienhallintajohtajan ehdotus Turvallisuuslautakunta antaa aluehallitukselle esittelytekstissä kuvatun lausunnon hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksestä vuodelle 2024.

Asian käsittely kokouksessa;

Asian käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

"Toiminnan vakiinnuttaminen ja uudistaminen

Talousarvion vuodelle 2024 teemaksi esitetään "Toiminnan vakiinnuttamisen ja uudistumisen aikaa". Sekä toiminnan vakiinnuttamiselle että toisaalta uudistamiselle on kestävä perusteet. Keski-Suomen aiempi, 26:n erillisen organisaation toiminta- ja johtamiskulttuureiden, vakiintuneiden käytäntöjen, erilaisten palvelu- ja hoitopolkujen sekä resurssien erilaisten painotusten kokoaminen keskisuomalaisille yhdenvertaisia ja samalla laadukkaita palveluita tuottavaksi kokonaisuudeksi on kesken. Toiminnan yhdenmukaistaminen vuoden 2024 aikana on kunnianhimoinen tavoite, mikäli seuraavana vuonna on suunnitelman mukaisesti tarkoitus siirtyä uudistamisen aikaan.

Myös vuoden 2024 toiselle keskeiselle teemalle, uudistamiselle, on tunnistettavissa tarvetta. Sosiaali- ja terveydenhuollon, sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät vuoden 2022 lopussa hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksen periaattein, jolloin palvelut siirtyivät sellaisinaan. Konsernipalveluiden toimialan osalta liikkeen luovutuksen toteutus poikkeaa kahdesta muusta toimialasta, hallinnon ja tukipalveluiden kokonaisuus rakennettiin alusta alkaen nykyiseen muotoonsa. Alkuperäisenä tavoitteena hyvinvointialueella oli käynnistää organisaatorakenteen kehittämisohjelma jo keväällä 2023, mutta asukkaiden palveluiden saatavuuden ja laadun varmistamiseksi rakenteiden- sekä johtamisjärjestelmän arviointi siirrettiin myöhemmäksi.

Hyvinvointialueen toimintaa ja sen rakenteita tarkastellaan suunnitellusti vuoden 2024 aikana eri tavoin. Käynnistymässä ovat johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen kokonaisarvioinnin sekä palveluverkon tarkastelun projektit. Hyvinvointialueen rahoitusvajeesta johtuvat sopeutustoimenpiteet vaikuttanevat osaltaan edellä mainittuihin selvityksiin ja oletettavasti talouden sopeuttaminen edellyttää myös palvelutason ja myöntämiskriteereiden tarkastelua muutoinkin.

Turvallisuuslautakunta

Turvallisuuslautakunta näkee tarpeelliseksi, että toiminnan vakiinnuttamisen ja etenkin uudistumisen toimenpiteet suunnitellaan ja aikataulutetaan huolellisesti. Vaikka etukäteen tiedostettiin historiallisen suuren hallinnon uudistuksen toteutuksen kestävän useita vuosia, on henkilöstön jaksamiseen ja etenkin palveluja käyttävien asukkaiden sietokykyyn syytä kiinnittää huomiota.

Talousarvion 2024 toimenpiteiden vaikutukset toimialoilla ja kokonaisuutena

Konsernipalveluiden toimialalle suunnitellut sopeutustoimenpiteet ovat mm. toimintatapojen muuttamista, päällekkäisyyksien purkua, tuottavuustoimia ja rakenteellisia uudistuksia. Edellä mainitut toimenpiteet voivat järkevästi toteutettuna tuottaa paitsi säästöjä, myös parantaa toiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

Konsernipalveluiden tuki- ja asiantuntijapalveluiden resursseihin tehtäviin mahdollisiin sopeutuksiin tulisi suhtautua varauksella, osin kriittisesti. Palvelutuotannolle annettava asiantuntijapalvelu mahdollistaa palveluiden henkilöstön keskittymisen perustehtäväänsä, tuottaa lisäarvoa henkilöstön osaamiselle ja työhyvinvoinnille ja ehkäisee tarpeettomien kustannusten syntyä.

Konsernipalveluiden johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen tarkastelu on kannatettava asia. Myös tiettyjen ostopalvelujen, kuten tietohallintoon liittyvien inhouse-järjestelyjen kautta hankittavien palvelujen uudelleenarviointi nähdään tarpeelliseksi.

Pelastustoimen toimialan toimintaa määrittävän järjestämisen linjauksen, palvelutasopäätöksen, valmistelussa pyrittiin huomioimaan ennakoivasti talouden realiteetit. Pelastustoimen tehtävät edustavat kokonaisuudessaan asukkaiden turvaksi tarkoitettua kriittistä palvelutoimintaa, jossa taloustilanteen mahdollisesti muuttuessaakin tulee sopeutustoimenpiteet arvioida perusteellisesti.

Positiivista pelastustoimen talous- ja toimintasuunnitelmassa ovat pelastusviranomaisen onnettomuuksien ehkäisytyöhön, ohjaukseen, neuvontaan, valvontatyöhön ja turvallisuusviestintään esitetyt panostukset. Turvallisuuslautakunnan palvelutasopäätöksen valmistelun yhteydessä tekemien havaintojen perusteella ennaltaehkäisevä, näkyvä toiminta, kuten asukkaiden kohtaaminen erilaisissa yhteyksissä voi vaikuttaa positiivisesti kokemukseen turvallisesta arjesta.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen toimialan osalta toiminnan kuvaukseen kirjattu

Turvallisuuslautakunta

havainto, ettei sote-uudistuksen potentiaalia ole vielä toiminnallisesti tai taloudellisesti kyetty hyödyntämään, vaikuttaa oikealta. Sillä perusteella taloussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet panostamisesta muutosjohtamiseen, palveluiden yhteensovittamiseen ja uudistamiseen ovat hyviä ja oikean suuntaisia.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen tulisi tähdätä nykyistä laajemmin palveluja yhteensovittamalla. Integraatiota tulisi laajentaa paitsi erilaisten palvelujen asiakas- ja potilaslähtöiseksi yhteistoiminnaksi, myös strategiselle tasolle. Esimerkiksi ikääntyneiden palveluiden tavoite laitospaikkojen vähentämiseksi ja kotona asumisen lisäämiseksi tulisi huomioida muidenkin soten vastuualueiden toiminnassa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit 2024

Vuoden 2024 talousarvion kokonaisuuteen sisältyy erillinen asiakirja, Strategiset tavoitteet ja mittaristo. Tavoitteiden ja mittareiden koonti on kattava, 56 -sivuinen kokonaisuus. Laajasti eri toimielintasot, toimialat ja palvelukokonaisuudet huomioiva mittaristo mahdollistaa toiminnan yksityiskohtaisenkin tarkastelun. Laajuus aiheuttaa kuitenkin myös haasteita. Tavoitteiden ja mittareiden suuren määrän vuoksi niiden varsinaisen tehtävän, operatiivisen toiminnan ohjaamisen toteutuksessa voi tulla haasteita. Tavoitteiden ja niiden mittaamisen arviointi osavuositarkastusten, ja muiden toiminnan arvioinnin yhteyksissä edellyttää suurta panostusta valmisteluun. Myös ristiriitaisuuksien ja päällekkäisyyksien riskit kasvavat.

Turvallisuuslautakunta esittää tavoitteiden ja mittareiden paitsi laadullista, myös määrällistä tarkastelua osana vuoden 2025 talousarvion valmistelua.

Kokonaisuutena arvioiden hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvio näyttää asukkaiden turvallisuuskehyksen näkökulmasta haastavalta. Tämänhetkinen arvio vuodelta 2023 kertyvästä alijäämästä on noin 90 M€ ja vuoden 2024 talousarvio on valmisteltu noin 50 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuosien 2023 ja 2024 alijäämät aiheuttavat vuosille 2025 ja 2026 noin 60 miljoonan euron vuosittaisen sopeutustarpeen.

Huomioitavaa on, että edellä kuvatut merkittävät sopeutustarpeet ovat riittäviä vain, mikäli talous toteutuu jatkossa suunnitellusti. Mahdolliset uudet ylitykset kasvattavat sopeutustarvetta. Esimerkiksi ostopalveluihin on tavoitteena saada aikaan mittavia sopeutuksia vuoden 2026 loppuun mennessä. Tavoite vaikuttaa väestöltään ikääntyvässä ja palvelutarpeet kasvussa olevalle maakunnalle kunnianhimoiselta.

Turvallisuuslautakunta

Kokonaisarvio

Turvallisuuslautakunta esittää kokonaisarvionaan, että esitetty vuoden 2024 talousarvio ja suunnitelma talouden sopeuttamisesta rahoitusta vastaavaksi on pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna merkittävä asukkaiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin mahdollistaja. Tarvittavat sopeutukset aiheuttavat asukkaissa aiheellisesti huolta ja pettymyksiä. Asukkaiden turvallisuuden kokemuksesta on huolehdittava ja toimenpiteiden kokonaisvaikutuksia tulee ennakoida. Asiakkaan saaman palvelun tason on oltava toiminnan keskeinen mittari. Henkilöstöltä saatavaa tietoa ja kokemuksia asiakasrajapinnalta tulee hyödyntää.

Kuitenkin varojen yli elämisestä aiheutuvien äkillisten, hallitsemattomien leikkausten seuraukset olisivat vakavat. Jälkijättöisen rahoitusmallin tai muiden mahdollisten lisärahoitusten tuomien helpotusten varaan ei kannata laskea, vaan suunnitella niiden vaikutuksia, mikäli lisärahoitusta saadaan."

Päätös

Riskienhallintajohtajan kokouksessa muuttama ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämä päätös tarkastettiin kokouksessa.

Turvallisuuslautakunta

§ 70

Muut asiat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/314/00.02.03/2023

Turvallisuuslautakunta 15.11.2023 § 70

Valmistelija(t) Simo Oksanen, p. 040 5521263

Selostus asiasta Esitellään puheenjohtajiston ehdotus ensi vuoden kokousaikataulusta ja kokouskäytännöistä. Arvioidaan ja muokataan ehdotusta, päätösesitys käsitellään turvallisuuslautakunnan joulukuun kokouksessa.

Turvallisuuslautakunta arvioi joulukuun kokouksessa kuluneen vuoden toimintaa, toiminta-ajatuksen kirkastumista, sekä tekee tarvittaessa kehitysehdotuksia vuodelle 2024.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 18

**Riskienhallintajohtajan
ehdotus**

Merkitään tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Turvallisuuslautakunta

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: § 65 - § 70.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus ja -perusteet

Hyvinvointialueesta annetun lain 139.1 §:n mukaan seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen: Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään: Keski-Suomen hyvinvointialue, Aluehallitus Kirjaamon yhteystiedot: Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo Hoitajantie 140620 Jyväskyläkirjaamo@hyvaks.fi Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
 - miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
 - millä perusteella oikaisua vaaditaan.
-

Turvallisuuslautakunta

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää hyvinvointialueen kirjaamosta.
